

LAUSUNTO

Porin kaupungin metsäohjelmaluonnos

Porin kaupungin metsäohjelman luonnoksen johdannossa todetaan: "Metsäohjelman toimet tukevat Porin kaupungin allekirjoittamaa julkilausumaa (11.09.2024), jossa suurimmat kaupungit sitoutuvat luontokadon pysäyttämiseen ja luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen." Julkilausuma edellyttää, että sitoumuksessa mukana olevat kaupungit asettavat konkreettiset, mittavat luontotavoitteet.

Metsäohjelman luonnoksen aikajänne ulottuu vuodelle 2075 asti. Vihreän valtuustoryhmän mielestä olisi ollut tarpeellista edetä ensisijaisesti luontotavoitteiden toteutumisen näkökulmasta. Kuntalaisten kuulemisessa metsäohjelman keskeisiksi tavoitteiksi nousevat metsäluonnon monimuotoisuuden suojelu, maisema-arvojen turvaaminen ja metsien virkistyskäytön mahdollistaminen. Sitran ja Luonnonvarakeskuksen tuoreessa tutkimusraportissa nostetaan esille luontoympäristön hyvinvointia ja terveyttä edistävät vaikutukset. Nämä tarkastelukulmat puuttuvat lähes kokonaan metsäohjelman luonnoksesta.

Ohjelmassa mainitaan metsien käyttöön liittyvien tavoitteiden asettaminen kestäväälle tasolle vastaamaan metsäomaisuuden todellista tilannetta. Mitä tällä käytännössä tarkoitetaan?

Luonnoksessa väitetään metsäohjelman toteuttavan Porin hiilineutraalin kuntaohjelman tavoitteita ja kaupunkistrategiaa. Ohjelmaluonnoksessa ei ole osoitettu, miten ja missä määrin hiilineutraaliuden tavoite on toteutettavissa ja miten ohjelma liittyy kaupunkistrategiaan 2030.

Vuotuiset hakkuutavoitteet ja niistä saatavat hakkuutulot ovat keskeisessä roolissa metsäohjelmassa. Tämä vaikuttaa vanhakantaiselta ajattelulta. Ohjelmaluonnoksesta puuttuu maakunnallinen ja kunnallinen viherverkkotarkastelu sekä ennallistamisasetuksen yhtymäkohtien tarkastelu suhteessa alueiden käyttöön. Ennallistamistavoitteiden mukaan mm. direktiiviluontotyypit ja uhanalaiset luontotyypit tulee inventoida, jotta tarpeelliset ennallistamistoimet voidaan hahmottaa. Kaupunkien viherpeitteisyyttä ja latvuspeitteisyyttä koskevat tavoitteet tulee huomioida maankäytön suunnittelussa. Turvaamisvelvoite edellyttää direktiiviluontotyyppien (Ennallistamisasetus 18.8.2024, liite I) esiintymien huomioimista maankäytön suunnittelussa.

Metsäohjelmasta puuttuu konkretiaa. Myös ajankohtaisten fakta- ja tutkimustietojen hyödyntäminen pohjatietona ohjelman suunnittelussa on puutteellista.

Ohjelmasta ei esimerkiksi selviä, montako prosenttia metsistä Pori on hakenut viralliseen pysyvään suojeluun ELY-keskuksen kautta ja mikä on suojelutavoite. Tiukasti suojeltujen metsä- ja luontoalueiden määrää tulee lisätä. Väitöskirjatutkimuksessa (Ninni Mikkonen, 2024) todetaan mm. "Suomen luonnossa on muutamia alueita, joiden luontoarvoille ei käytännössä löydy vertaista koko valtakunnassa. Yksi huippukohde on Pori." Porin alueella on runsaasti arvokkaita rantalehtoja ja lehtomaisia kankaita sekä maankohoamisen kehityssarjoja, jotka ovat valtakunnallisen suojelun kärjessä. Ohjelmasta ei kuitenkaan selviä,

minne on tarkoitus lisätä suojelualueita ja miten paljon. Ohjelmassa tulisi mainita, mikä on suojeluprosentti pysyvästi tiukasti suojellusta metsäalueesta ja missä näitä suojeltuja alueita sijaitsee. Suojeltujen metsien alueet tulisi osoittaa karttakuvin.

Lahopuusta riippuvan lajiston suotuisan suojelutason kannalta lahopuun minimimäärän pitäisi olla 25 kuutiota hehtaarilla. Ohjelmasta ei käy ilmi, mikä on lahopuun nykyinen määrä ja mikä on määrän tavoite ohjelmakaudella. Suojelualueiden suojavyöhykkeet mainitaan ohjelmassa, mutta ei avata, mitä "riittävä suojavyöhyke" tarkoittaa tässä ohjelmassa.

Yhteenvetona metsien hakkuista vihreä valtuustoryhmä toteaa, ettei Porin kaupungin metsien hakkuutasoa tule kokonaisuudessaan nostaa. Kaikki puustoltaan vanhimmat metsät tulee jättää hakkuiden ulkopuolelle.

Monikäyttömetsät

- Säästöpuita tulee jättää huomattavasti enemmän, kuin 5–10 puuta hehtaarille.
- Jatkuvaan kasvatukseen ja pysyvään peitteisyyteen tulee pyrkiä kaikissa kuusivaltaisissa metsissä.
- Pienkorjuulaitteiden käyttöä metsänhoidossa tulee edistää aktiivisesti.

Taajamametsät

- Ohjelmasta ei käy ilmi, miten taajamametsien pidennettyä kiertoaika aiotaan seurata.
- Kesähakkuiden välttäminen on tärkeää mm. lintujen pesimäaikojen turvaamiseksi.
- Lahopuulle taajamametsissä tulee asettaa selkeät tavoitteet.
- Luontokontaktiin ja luontoalueiden käyttöön rohkaisevaa viheralueiden hoitoa ja suunnittelua pitää kehittää.
- Edistämällä taajamametsien monimuotoisuutta Porista voisi tulla edelläkävijä asukkaiden hyvinvointia edistävässä työssä, mutta tämä näkökulma puuttuu kokonaan metsäohjelmasta.

Turvemetsät

- Turvemetsiä ja niiden merkitystä hiilinieluinä ei avata ohjelmassa.
- Turvemetsien osalla on otettava käyttöön jatkuvapeitteinen kasvatusta, joka on tärkeää vesiensuojelun, lajien monimuotoisuuden ja hiilensidonnän kannalta.

Kansallinen kaupunkipuisto

- Porin metsä (Maauimalan läheisyydessä) on osa kansallista kaupunkipuistoa. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan kansallinen kaupunkipuisto voidaan perustaa alueelle, joka on säilynyt ja jossa myös kaavoitustoimin on tarkoitus säilyttää valtakunnallisesti arvokkaita viheralueiden ja historiallisten ympäristöjen kokonaisuuksia. Porin kansallinen kaupunkipuisto tarvitsee hoito- ja käyttösuunnitelman päivityksen (nykyinen vuodelta 2008).
- Metsäohjelmassa ei mitenkään mainita kansallista kaupunkipuistoa ja avata visioita sen päivityksen suhteen. Päivittäminen vaatisi hyvää yhteistyötä luontokohteena Porin metsää käyttävien kuntalaisten sekä Porin metsässä sijaitsevien urheilutoimintojen ja niiden hallinnon kesken.

Tammen tila

- Tammen tila on monimuotoisuuden kannalta erityisen arvokas alue Satakunnassa. Tätä aluetta tulisi edistää suojelualueeksi ja valtion retkeilyalueeksi. Hyöty valtakunnallisesti markkinoitavana luontomatkailukohteena olisi suurempi kuin vuotuiset hakkuutulot.
- Ohjelmassa mainitaan hakkuut Tammen tilalla 55–60 % kasvusta. Monimuotoisuuden säilyttämisen näkökulmasta tämä on aivan liian korkea prosentuaalinen osuus. Monimuotoisuuden kannalta avohakkuista on syytä luopua.

Porissa 11.11.2024

Vihreä valtuustoryhmä